

7. ՊՍՌԱՎԱԶՈՐ ԳՅՈՒՂԱՏԵՂ.

Գտնվում է Վանք գյուղից արևելք, գետի ձախ ափի բարձրադիր հարթության վրա. կոչվում է նաև Քյաթիւանի հարթ, որովհետև գյուղատեղուց վերև, լեռնայանջին կա քարհանք, որտեղից առաջներում ջրադացի քարեր են կտրվել:

Հնում մեծ գյուղ է եղել, այդ են վկայում իրար կից զուլդ եկեղեցիների և գավթի ավերակները, գերեզմանատունը և արձանագրությունների բովանդակությունը:

Միայն XII—XIII դարերից պահպանված արձանագրությունները մատնացույց են անում, որ գյուղը դրանից հետո կյանք չի ունեցել:

Այստեղ պահպանված 14 արձանագրությունից 11-ը հրատարակվում են առաջին անգամ:

221. ԽԱԶՔԱՐ, ընկած է ղյուղամիջուում, մի մեծ ծառի աակ, թևերի շուրջը և տակին 6 տող.

ՌԻՒՆ | ՈՒԷ
ԵՍԽԱՐԻՄԲԿԱՆԵՅ
Ի ՍՈՒԲՆԱՆՍԻՄԱԿԱ
ԱՆ ՈՒՄԻՐԱԲԱՐՍԵՂՍՈՒԲ
ՆՍՍ
ԹԵՈՒՄԵՉԱՆԱԲԹՅԵՅԷԲ

ԹԻՒՆ : ՈՒԷ: (1178) | ԵՍ ԽԱՐԻՄԲ ԿԱՆԳՆԵՑԻ
ՍՈՒՐԻԲ ՆՇԱՆՍ Ի ՏԱՊԱՆՍ ՏԱՆՈՒՅԻՐԱ ԲԱՐ-
ՍԵՂԱԻ | . . . | ԹԷ Ո ՈՔ ՄԵԶ ՅԱՂԱԻԹ ՅԻՅ-
ՇԵՑԻԲ:

Ծանոթ. Գրչությունը և շտրահյուսությունը մատնում են փորադրչի անվարձ լինելը: Խաչքարն ընկած էր երեսնիվայր, շուռ տվեցինք:

222. ԽԱԶՔԱՐ, ընկած է նախորդի մոտ, ստորին մասում 5 տող.

ԵՍ ԱԻՄԱ

ՐԲՈՒԼԻԿԱ

յՈՐԴԻԿԱՆԳ

ՆԵՅԻՂԻԱՆՍԻՎԷ

ՐԱՄԱՊԱՆԻՄԱԼՐ

ԵՍ ԱԻՏԱՐ, ԲՈՒԼԻԿԱՅ ՈՐԴԻ ԿԱՆԳՆԵՑԻ ԶԽԱԶՍ Ի
ՎԵՐԱ ՏԱՊԱՆԻ ՄԱԻՐ

Ծանոթ. Գրչության և քանդակների ոճով մամանակակից է նախորդին:

223. ԽԱԶՔԱՐ, մեծ, ընկած է եկեղեցիների արևելյան կողմում. ստորին մասում դեմդիմաց երկու հեծյալ, արանքում կանգնած հետիոտն մարդ, թևերի շուրջը և տակին 6 տող.

ՌԻՒ | ՈՒՐ

ԵՍԳՐԳՈՐ ԴԻԿԱՆԳՆԵՅԻ
Ի ՎԱՍՍՐՍ ԶՍԲՆԱՆՍԻՎ
ՂԵՐԿԱՆՈՐ ԵՐԱՅՈՒԿԱ
ՈՂՏԱԻՐ
ՈՐԲԵՐԿԻՐԱԿ

ԹԻՎ : ՈՒԹ: (1180) | ԵՍ ԳՐԻԳՈՐ ԴԻՒ ՎԱՍՍԿՍ,
ՇԵՐԿԱՅ ՈՐԴԻ, ԿԱՆԳՆԵՑԻ ԶՍԲ. ՆՇԱՆՍ Ի ՎԵ-
ՐԱՅ ՏԱՊԱՆԻ ԻՄՈՑ ՀԱԻՐ ՈՐՔ ԵՐԿԻՐՊԱԳԱՆԵՔ:

224. ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ԵԿԵՂԵՑԻ, ԿԵՆՏՐՈՆԱՆ, ԿՅՈՒՍԿԱՅԻՆ ԱԿԱՌԻ ԿԱՐԵԱՄՅԱՆ ԱՆԿՅՈՒՆԻ ՎԵՐԻՆ ՄԱՍՈՒՄ, ՄԻ ՔԱՐԻ ՎՐԱ 10 ՄՈՂ.

ԻՈՒԹՈՒԿԱՆՈՒԹԵՆՍ...
ԱՌՅԵԻՅԻՆԱՆՈՒԹԵՆՍՆ
ՏԱԵՍԲԱՐՆԵՐԵՑՈՒՍ
ԳԻՍԵԲԱՆԵՐԵՐԵՑՈՒՍ
ԻՐԵՑՈՒԴԻԿԵՐԵՑՈՒՍ
ՎՐԻՆԱՆԵՐԵՑՈՒՍ
ԼԵՑԻՍԵԲԵՐԵՑՈՒՍ
ԻԿԵՐԵԲԵՐԵՑՈՒՍ
ԵԶԻՆԱՆԱԲՈՒՍ
ԵԻՄԾՁԵԶ

Ի ՈՒ: (1181) ԹՈՒԱԿԱՆՈՒԹԵՆՍՆ ՄԱՐԿԱՆՈՒԹԵՆՍՆ ՍՆԻՊԱՆՍԱ, ԵՍ ԲԱՐՍԵՂ, ԵՐԵՑ ՈՒ ՍՆԻՊԱՆՍԱ ԵՒ ԱՅԼ ԵՂԵԱՐԲՈՒՍ ԵՒ ՍՆԻՊԱՆՍԱ ԻՐԵՑՈՒ ՈՐԳԻԲ ՄԵՐ ԺՈՂՈՐԴՈՎՈՒ ՇԵՆԵՑԱՔ ԶԵԿԵՐԵՂԵՑՈՒՍ ԵՒ ԲԵՐՍԱՔ ԶՋՈՒՐՍՈՐԲ ԵՐԿՐՊԱԳԱՆԵՔ ԶՄԵԶ Ի ՅԱՂԱԽՈՒ ԹԻՇԵՑԵՔԻՆ ԵՒ ԱԾ. ԶԶԵԶ ԹԻՇԵՑԵՔԻՆ:
Հրատ. Բարխուդարեանց, 180 (զգալի տարբերություններով):
Շահաթոնեանց, II, 379 (նույնպես):

225. ԽԱԶԲԱՐ, գեղեցիկ քանդակներով. ստորին մասում սաղավարտավոր և չուխա հագած հեծյալ, ձեռքին երկար նիզակ, դիմացը նույն զգեստով հետիոտն, որ մի ձեռքով բռնած ունի գավ, մյուսով՝ բլիթ: Շրջանակի վրա միայն թվականը. դրսևում է եկեղեցիների արևելյան կողմում.

ՀԵԹԻ
: ՈՒԼԲ:

ՀԵ ԹԻՆԻՆ ՈՒԼԲ: (1183):

Մանգո. Սկզբի չորս տառերը հավանաբար պիտի վերծանել ՀԱՅՈՑ ԹԻՆԻՆ
Հրատ. Բարխուդարեանց, 180.

226. ԽԱԶԲԱՐ, մեծ և գեղաքանդակ, ստորին մասում ծալապատիկ նստած կին, ձեռքերը ծալած կրծքին, գտնվում է կիսավեր դավթի ներսում, թևերի տակ և ստորին մասում 4 տող.

ԹԻՆԻՆ ՈՒԼԲ
ԵՍԱ ԿԱՆԳՆ
ԻՂԵ ԱՆԱԻԻՄՈՅ
ԱԳ

ԹԻՆԻՆ ՈՒԼԲ: (1183) ԵՍ ԱԻՇԵ ԿԱՆԳՆԵՑԻՆԱՆԱԻ ԻՄՈՑ:

Մանգո. Դրիշը անարվեստ է, վերծանությունը կասկածելի:
Հրատ. Բարխուդարեանց, 180 (միայն թվականը):

227. ԽԱԶԲԱՐ, մեծ և գեղաքանդակ, ստորին մասում կանգնած մարգ՝ ձեռքին երկար ձող (նիզակ?) և միայն թվականը. ընկած է եկեղեցու արևելքում.

ԹԻՆԻՆ ՈՒԼԲ:

ԹԻՆԻՆ ՈՒԼԲ: (1189):

228. ԽԱԶԲԱՐ, մեծ և գեղաքանդակ, ընկած է եկեղեցիների դիմացի բլրի վրա՝ երեսնիվայր, շուռ տվեցինք. ստորին մասում 5 տող.

ԹԻՆԻՆ ԵՍՍԱՐ
ԳԻՍԲԱՐՍԵՂԿԱՆԳ
ԵՍԻԶԻԱՆՍԻՄԱՅ
ԱՆԻՄԱԻՐԻՄՈՅ
ԱՆԱԻԹՅԱՆԵ

ԹԻՆԻՆ, ՈՒՆԴ: (1195). ԵՍ ՍԱՐԳԻՍ ԲԱՐՍԵՂ, ԿԱՆԳՆԵՑԻ ԶԽԱԶՍ Ի ՏԱՊԱՆԻ ՄԱԻՐ ԻՄՈՑ. ԱՂԱԽՈՒ ՅԻՇԵՑԵՔԻՆ:

229. ԽԱԶՔԱՐ, փոքր, ընկած է եկեղեցու արևելքում, վրան միայն թվականը.

ԹԻՈԿ

ԹԻԻՆ :ՈԿ: (1211):

230. ԽԱԶՔԱՐ, մեծ և գեղաքանդակ, ընկած էր գավթի մեջ երեսնիվայր, շուռ տվեցինք. ստորին մասում 7 տող.

ԹԻՈԿԹԷ

ԵՍՍԵԻԱԴԱՅ

ՈՐԴԻԳՐԻԳՈՐ

ԱՅԷԷՓՐՍԱՐ. ՅՈՅ

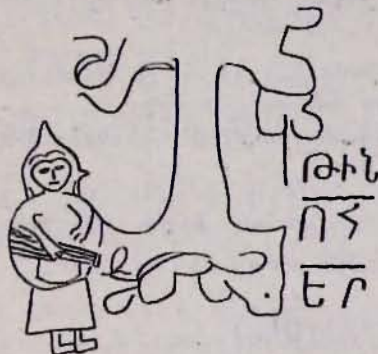
ԿԱՆԳՆԵՅԻԶԻԱՅՍԻՄԱՊԱ

ՆԻԵՂԲԱԻՐԻՅՈՂԱԼԵԻ

ԻՆՅԱՂԱԻԹՍՅԻՇԵՅԷՔ

ԹԻԻՆ :ՈԿԹ: (1220) ԷԼՐ.ԵՍ ՍԵԻԱԴԱՅ, ՈՐԴԻ ԳՐԻԳՈՐԱՅ . . . ԿԱՆԳՆԵՅԻ ԶԽԱԶՍ Ի ՏԱՊԱՆԻ ԵՂԲԱԻ ԻՄՈ ԶԱԼԵԽԻՆ. ՅԱՂԱԻԹՍ ՅԻՇԵՅԷՔ:

231. ԽԱԶՔԱՐ, փոքր, մնացել է մի բեկորը, որի ձախ անկյունում սաղա- վարտավոր և չուխայով զինվոր, ձեռքերին աղեղ և նետեր, աջ կողմում միայն թվականը.

ԹԻԻՆ :ՈԶԵՐ (1221):

Հրատ. Գ. Կարախանյան, երաժիշտ կատարողների քանդակները XII—XIII դդ. իսլամական վրա շարժվելու համ. զին. 1976. ՁԵ 23, էջ 102 Գ. Կարախանյանի կարծիքով քանդակը պատկերում է երաժիշտի:

Լուսանկ. 71

232. ԽԱԶՔԱՐ, ընկած է եկեղեցիների արևելքում երեսնիվայր, շուռ տվե- ցինք. ստորին մասում 5 տող.

ԵՍԱԻԱՆԱՅ

ԱՆԳՆԵՅԻԶԻ

ԱՆՍԻՎԵՐԱՅԱԽ

ԻԻՄՈՅԱՄԱՔ

ԵՍ ԱԻԱՆԱՅՍ ԿԱՆԳՆԵՅԻ ԶԽԱԶՍ Ի ՎԵՐԱՅ ՏԱՊԱՆԻ ԻՄՈՅ ՄԱՄԱՔԻ:

Ծանոթ. Քանդակների ոճով XII—XIII դդ.:

233. ԽԱԶՔԱՐ, փոքր, ընկած է եկեղեցու հարավային մուտքի գիմաց, ճա- կատին թերի 2 տող.

ԻԱՆՍՎԱՍԱԿԱ
ԼԵՍԻՆՈՐԴՈՒՄՈՂ

ԽԱԶՍ ՎԱՍԱԿԱ. . . [ՀՈՎԱՆԵՍԻՆ ՈՐԴՈ ԱԾ. ՈՂՈՐՄԻ:
Ծանոթ. Քանդակների ոճով XI դար:

234. ԽԱԶՔԱՐ, եղել է գավթի հյուսիսային պատի մեջ.
ԹԻՆ :ՈԶԷ: (1228). Խա Սարգիս կանգնեցի գիսաձև ի փրկութիւն հոգւոյ իմոյ յիշատակ. ք: ժամ ի տարւոյն

Հրատ. Բարեռադարեանց, 1801